

Z ozirom na to je odsek mnenja, da promet v tem kraju zelo potrebuje javne tehtnice. Ker ima z ozirom na § 11. zakona z dne 19. junija 1866, drž. zak. št. 85, občina prva pravico napraviti javno tehtnico, za to tudi v tem oziru ne more nastati nobena zapreka. Odsek torej nasvetuje: Slavna zbornica naj se v svojem poročilu do c. kr. okrajnega glavarstva v Kranju izreče za dovolitev naprave javne tehtnice v Trziču. — Predlog je bil sprejet.

XIV. Gosp. zbornični svetnik K. Luckmann poroča da se je kot član državno-železniškega sveta udeležil sej njegovih dne 20. in 21. maja t. l. Na dnevnem redu ni bilo stvari, ki bi se posebe tikale Kranjske. Tarifi, ki se bodo za mnogo proizvode znatno znižali, napravljajo se ter je gotovo pričakovati, da se utegnejo uslišati mnoge upravičene pritožbe kranjskih trgovcev. Radi poletnega voznega reda 1889, ki se je moral radi potrebnega priklopa na progi Ljubljana-Trbiž tudi premeniti, potegnil se je gospod poročevalec za to, naj se z ozirom na odnošaje, obrazložene v prejšnjih letih, prihodnje leto uvede tisti vozni red, ki je bil leta 1884 in ki je, kolikor je pač bilo mogoče, ustrezal vsem zahtevam.

V ostalem sprejel se je naslednji predlog:

„C. kr. vlada prosi se, naj z vsemi svojimi sredstvi deluje v to, da se osebni tarif c. kr. priv. južne železnice v kratkem izdatno zniža ter da se uvede reforma tarifa za blago“.

Pri razpravah radi zaveznih tarifov za avstrijski, ogrski, srbski, bolgarski, turški železniški promet pokazalo se je, da se je ž njimi doseglo, da bodo neposredni tarifi, vsekakor znatno ceneje nego tarifi, ki so se do zdaj računili vsled spojitbe lokalnih tarifov pojedinih železnic, vendar ni še določen čas, kdaj naj bi neposredni tarifi stopili v moč.

Gospod poročevalec je pri tej točki opozoril na to, da dočim imajo južna železnica za najvažnejše izvozne proizvode neposredne zavezne tarife v Srbijo, Bolgarsko in Rumunijo via Sisek na Savi in Dunavu, via Barč na Dravi in Dunavu, cesar Ferdinandova severna železnica neposredne zavezne tarife v zvezi z dunajskim parobrodskim društvom via Dunaj v te dežele, nimajo državne železnice takih zaveznih tarifov. Izrekel je torej, pridržujoč si staviti dotične predloge v prihodnjem zboru, željo: naj glavno ravnateljstvo avstrijskih državnih železnic v zvezi z dunavskim parobrodskim društvom, odnosno za reki Savo in Dravo s tem društvom in z južno železnico pridobi ceneje zavezne tarife v Srbijo, Bolgarijo in Rumunijo, ter za njo dovoli vsaj ravno tako cenene vozne dežele, kakor za notranji promet v one dežele.

Zbornica je vzela z zadovoljstvom to poročilo na zuanje.

XV. Gospod zbornični svetnik Karol Luckmann utemeljuje predlog: „Do slavnega c. kr. poštnega ravnateljstva obrniti se je s prošnjo, naj bi vlak št. 1711, ki prhaja v Ljubljano zjutraj ob 7. uri 13 minutah,

vzprejemal pisma tudi na postajah Dovje, Kranjska gora, Radeče-Bela peč“.

Predlog je bil sprejet.

XVI. Gospod zbornični svetnik Ivan Perdan predlaga: „Zbornica obrne naj se do slavnega c. kr. poštnega ravnateljstva s prošnjo, naj bi se pisma, ki dohajajo v Ljubljano z vlakom št. 1715 ob 4. uri 51 minut popoldne, še istega popoldne raznašala“.

Predlog je bil sprejet.

(Dalje prihodnjič.)

Politične stvari.

Slovenec Avstriji steber.

Kolikokrat opisavali smo že v tem listu britkim srcem odrivanje in tlačjenje Slovencev, izrekoma nasproti Lahom pa tudi nasproti Nemcem, kakor se je z višje strani pokrivalo za čas prejšnjih vlad in kakor se je pokrivalo tudi še za čas Taaffe-jevega vladanja na Primorskem pod pokroviteljstvom sedaj hvala Bogu, odstranjenega namestnika Pretis-a.

Nočemo in ne moremo hvaliti sedanjih razmer na Primorskem: večina občinskih in mestnih zastopov je še, in to tudi v slovenskih in hrvatskih krajih, v rokah Lahonov, veliko število uradnikov navzetih je duha Pretis-ovega, sovražnega Slovencem, in izrekoma ima še Tržaško mesto, deželni in občinski zastop in po njegovem duhu sestavljen magistrat, ki je sedaj še nevsahtnjen spominek Pretisove zaslepljenosti.

Levičarska stranka bila je do zadnje domoljubne slavnosti v Trstu, ščit tej Pretis-ovi modrosti in zagovornica tržaških razmer, ker so bile Slovencem sovražne. Pa tudi v teh razmerah prikazala se je ona skrajna meja, pri kateri mora vsak domoljub avstrijski pritrditi klicu:

„Tako ne sme iti dalje!“

To je bil uzrok, da je počil glas nevolje o sedanjih tržaških razmerah celo v glasilih levičarskih, padel je Pretis, toda naslednika, kateri bi dajal poročstvo za tako nujno potreben prevrat na Primorskem, Pretis še ni dobil, vrši se sedaj neki, morebiti ne napačen prehod. Levičarska glasila trobila so Pretis-u pri odhodu njegovem veliko slavo, in vedno še poljubavajo svoje pristaše na Primorskem — Lahone. Vojaštvo sodilo je o teh razmerah vedno bolj hladnokrvno — ne smemo sicer trditi, da brez izjeme. Nahajajo se še tudi v vojni stari korporali, kateri vse slovensko črtijo, zato ker ni edino zveličalno „nemško“, — kateri brez germanizmov slovensko govoreče razumništvo že samo zavolj tega zove veleizdajskim rusofilom. Toda, te vrste, politično po vsem nevedni ljudje — izmirajo in se zgublajo s svojimi nazori slepote.

Da je tako, prepričali smo se mnogokrat pri razumnih in visokih častnikih osebno, najboljši dokaz po-

menljivega prevrata v sodbi o pomenu Slovencev v naši državi pa je članek lista „Reichswehr“, ki zastopa nazore vojaških krogov in kateri, kakor še nikdar pred, odobruje ona načela o pomenu Slovencev za Avstrijo, katera zastopajo od nekdanj vsi razumni politiki slovenski.

„Kar se tiče slučaja v Trstu, menimo, da bi bil kak general kot namestnik zaradi tega primeren, ker bi prav kmalu ukrotil irredentovske elemente, s katerimi je baron Depretis deset let na neodgovoren način preprijazno postopal. Vendar se nam pa ti elementi ne zde tako mnogoštevilni ali nevarni, da ne bi jih v kratkem času zavrnil v dostojne meje tudi odločen in previden civilni namestnik. Na drugi strani se morajo pa vendar od Depretisa zanemarjene razmere v Trstu in Primorju popraviti, ker se nikakor ne more tajiti, da sta pod Depretisovo vlado jako napredovali sloga in predrznost irredente, kakor tudi drugih nezanesljivih elementov. Prikazni, kakoršnih smo v zadnjem desetletju v Trstu, Istri, na Goriškem mnogo doživeli, bile so poprej komaj po imenu znane. Sklicevati se nam je tu treba le na znane dogodke v tržaškem mestnem zboru, in dokazali smo, da bo moral Depretisov naslednik mnogo pometati in popravljati.

Po našem mnenju je skrajni čas, da se napravi konec dosedanjemu sistemu neodločnosti in lastnega goljufanja v Trstu. Natančneje ne bomo raziskavali, kaj bi se moralo načelno storiti, opozarjamo pa samo na narodno in politično prerobenje dalmatinskega kraljestva v dobi Auerspergovega ministerstva. Tudi v Dalmaciji je bila doba, v kateri je bil italijanski element vzlic svoji manjšini edino vladajoči in kjer so se isti momenti — kakor sedaj v Trstu in Istri — naglašali na korist italijanskemu nasproti hrvatskemu življu. Posledica temu pa je bila, da v vojskih letih 1859 in 1866 niso bili malo vznemirjeni zaradi postopanja in bodočnosti Dalmacije. Še-le, ko je bil za namestnika v Zadru imenovan fcm. baron Rodič, ki je polagoma iskal podporo v večini, nedvojno lojalnem hrvatskem prebivalstvu, preobrnilo so se razmere v Dalmaciji na bolje, tako, da dandanes ne pride več irredenti na um, z nova oživljati Garibaldijeve namere iz leta 1859.

Mislimo, da je ta dalmatinski recept jako priporočila vreden tudi za Trst in Istro. Ker se je pokazalo, da je ponemčenje teh pokrajin nemogoče, ne preostaja po našem prepričanju nič drugega, nego da se politično merodajni faktorji v Istri opro na večino prebivalstva, namreč na Slovence.

Zadnje deželnozborske volitve v Istri so v tem oziru jako poučljive, in ako bo bodoči tržaški namestnik znal odločno in previdno postopati, dosegel bo tekom desetih let ravno tako ugodne vspehe, kakor na pr. fcm. baron Rodič v dobi od 1870 do 1882 v Dalmaciji.

Dobro nam je znano, da bomo s temi nazori vzbudili veliko nevoljo „justament“ politikov iz stare usta-

voverne šole. V tem taboru je namreč politična metoda in navada, da se ravna z Italijanissimi v Tridentu, Trstu in Dalmaciji kot z vzornimi ustavoverci in liberalci, gotovo le iz tega vzroka, ker so nasprotniki Slovanov. Nas pa ta nevolja nemško-liberalnih gospodov ne plaši, ker so nam pred očmi vedno le koristi skupne monarhije, ne pa politični in narodni oziri. Nadrobneje se ne bomo pričkali s sovražniki Slovanov, prašamo pa jih edino le to: Kdo v Istri reprezentuje za slučaj velikih homatij centrifugalni, v inozemstvo hrepeneči element — Italijani ali Slovinci? Mi vemo le toliko, da se Slovinci ne morejo na nobeno stran nagibati, da bodo že zaradi tega vedno lojalni ostali, ker morajo vedno v Avstriji ostati in se jim tukaj najbolje godi“.

Naši dopisi.

Iz Ljubljane — Počitnice na svojem vrhuncu. Že nad 20 dni oddihavajo se na počitnicah šolarji in učeniki, tudi marsikateri uradnik z boljšo plačo in celo ministri hitijo v gorska zatišja, da si ohlade razgrete čutnice, — nekatere urade celo zapro nekaj dni, da razpraše obležale stare in noveje spise, vse se oddihava, le kmetovalec dela brez prestanka, mlati ako ni toča opravila tega posla, oseva zorana strnišča z repo, ali pa poplavljenca zemljišča snaži in poskuša svojo srečo z novega. Pa vročina je čez dan neznosna. Meščan hladi se z sladkim ledom ali s hladno pijačo, svoj posel opravlja tako v senci, kmet pa privošči sebi edino polajšavo, da prideva ponočni hlad k dolgim uram svojega dela, pri mlatvi manj skeli pot, rano zjutraj in pri oranji so ljudem in živini muhe manj nadležne, ako se delo vrši takoj po polnoči ter se zgotovi pred dnevno vročino. Pa tudi kmet ima v tednu veselo uro, ako se gre ves naprašen na večer kopat v hladni potok, in pa nedelja, to je kmetu res dan počitka, brez katerega bi ne mogel prenašati toliko truda, mnogokrat brez-uspešnega truda.

— Ljubljansko gledališče. Pred 14 dnevi pričeta enketa za pretresavanje načrtov za novo gledališče snide se jutri k konečni seji, da razpravlja o poročilu ožjega odseka in o tem vprašanji obče, kolikor je strokovnjaško. Kolikor čujemo, so strokovnjaki ožjega odseka v obče pritrdili načrtu deželnega stavbenega urada. pri drugemu načrtu pa so pogrešali marsikaj pomenljivega, tako, da bi se deželnemu odboru ne bilo težko odločiti, ko bi tudi odobren načrt ne bil že sedaj za blizu 50.000 gld. predrag.

— Iz A. Dreo-ve zapuščine pridejo dne 26. in 27. avgusta na prodaj v Ljubljani tri hiše in vrt in pa dve senožeti v mestnem Logu. Ta posestva so cenjena na 36.000 gld., 6.000 gld., 16.000 gld., 3.800 gld., 990 gld. 590 gld.

Rastline na vrtu cenjene nad 800 gld. prodajajo se posebej za dan kasneje.